

VAŠE PRAVO KOD KUĆNOG NASILJA

Policijske,
krivičnopravne i
građanskopravne
mogućnosti
zaštite

BIG KOORDINIERUNG

Kod kućnog nasilja – Pomoć za žene i decu

Serbisch

BIG e.V.

Bei häuslicher Gewalt - Hilfe für Frauen und ihre Kinder

BIG KOORDINIERUNG

BIG HOTLINE

BIG PRÄVENTION

BIG e. V.

Berliner Initiative gegen Gewalt an Frauen

Durlacher Str. 11 a, 10715 Berlin

Tel. 030-61 70 91 00

Faks 030-61 70 91 01

mail@big-koordinierung.de

www.big-berlin.info

Berlin, septembar 2017. Izdanje

Ova brošura je objavljena uz srdačnu

podršku fondacije Deutsche Klassenlotterie Berlin.

Nasilje nad ženama se pretežno dešava u navodno zaštićenom prostoru među svoja četiri zida – znači, kod kuće.

Skoro svaka 4. žena od 15. godine starosti je pogođena nasiljem u Nemačkoj. To znači da različitog intenziteta doživljava telesno, duševno i/ili seksualno nasilje od njenog (bivšeg) partnera ili drugih osoba. Ovo je rezultat evropske agencije za ljudska prava (2014.) za otprilike 1.500 ispitanih žena u Nemačkoj. Ovo nasilje pretežno vrše muškarci. Nasilje vodi delimično do teških povreda, a u najgorem slučaju može da bude smrtonosno. U Nemačkoj je 131 žena umrla usled nasilja partnera (BKA studija 2016.)

Kućno nasilje se dešava u različitim oblicima zajedničkog života sa partnerom. Nasiljem mogu da budu pogođeni i muškarci koji su u vezi sa ženom ili muškarcem, a dešava se i u vezama dveju žena*.

Deca su deo domaćinstva u 60% slučajeva kućnog nasilja. Sporedno, a i lično doživljeno nasilje može **znatno** da utiče na telesni, duševni, emocionalni i socijalni razvoj dece i tako da ugrozi **dobrobit deteta**.

* Nastavak brošure se odnosi uglavnom na nasilje nad ženama, koje vrše muškarci.

U određenim uslovima, npr. teškog nasilja ili nad veoma malom decom, mogu da se pojave i trajna traumatska oštećenja. Zbog toga, situacije nasilja moraju brzo da se obustave i odmah da se preduzmu mere predostrožnosti za žene i decu.

Da li doživljavate kućno nasilje u svojoj vezi sa partnerom, u braku ili porodici?

- Vređaju, psuju i ponižavaju Vas?
- Doživljavate ekstremnu ljubomoru i stalno ste pod kontrolom?
- Ne smete sami da odlučujete šta želite i novac Vam se oduzima?
- Zlostavlja, tuče, povređuje Vas, preti Vam ili Vas zatvara?
- Primorani ste na seksualne radnje, siluje Vas?
- Uznermirava Vas, preti Vam i prati Vas (proganjanje)?

VI IMATE PRAVO DA SE BRANITE PROTIV TOGA!

Gore navedena dela su kažnjiva i njih policija i pravosuđe proganja (npr. telesna povreda, oduzimanje slobode, krivična dela protiv seksualnog samoopredeljenja).

Želite da date podršku osobama koje su pogođene nasiljem?

- Primetili ste nasilje u porodičnom, socijalnom ili poslovnom okruženju?
- Prijateljica, rođaka, sustanarka, klijentkinja ili pacijentkinja vam se poverila da je doživela nasilje od (bivšeg) partnera?
- Savetujete klijentkinje, kod kojih mislite da vlada kućno nasilje?

Ovom brošuram Vam se obraćamo i kao srodniku, susedu, kolegi(nici) ili stručnjaku za socijalna pitanja i zdravstva, za pomoć omladini ili u službama.

Bilo da ste žrtva nasilja ili ste podrška:

U ovoj brošuri Vam pružamo informacije o pravima, kojima žene mogu da se brane protiv kućnog nasilja i kojima Vi i Vaša deca možete da se zaštite od daljeg nasilja.

U 1. delu brošure se nalazi pregled mogućnosti intervencije policije, u cilju zaštite za osobe pogođene nasiljem i protiv nasilja. Pružamo informacije o merama, koje pogođene žene mogu da preduzmu za svoju bezbednost i bezbednost svoje dece (str. 6–13).

U 2. delu objašnjavamo kako nastaje krivični postupak, koju ulogu i koja prava ima svedokinja u tom postupku, i gde mogu da se dobiju dalja pomoć i savetovanje (str. 14–17).

U 3. delu ove brošure su objašnjene građanskopravne mogućnosti za zaštitu od daljih nasilja. Objašnjavamo kako kod suda možete da ostvarite zabranu kontakta i približavanja ili kako počiniocu može da se zabrani dalje korišćenje zajedničkog stana (str. 18–24).

Šta je kućno nasilje?

Kao “kućno nasilje” se označavaju (nezavisno od mesta počinjenja) krivična dela nasilja među osobama u partnerskom odnosu,

- koja trenutno postoji,
- koji se nalazi u stanju razrešenja ili
- koji je razrešen

ili

- među osobama koje stoje u srodničkom odnosu, ukoliko se ne radi o krivičnim delima na štetu dece.

Kućno nasilje (uključujući posmatrano nasilje) predstavlja ugrožavanje dobrobiti deteta.*

* Zajednička definicija na osnovu iskaza uprave Senata za unutrašnje poslove i sport/uprave Senata za pravosuđe 10/2001

Policajska zaštita

U berlinskoj policiji radeiskusni i kvalifikovani službenici i službenice za slučajeve kućnog nasilja i seksualnih krivičnih dela.

Policija je dostupna besplatno 24 sata dnevno na broj telefona 110.

Kada pozovete policiju: obavestite je

- da li ste akutno ugroženi (da li se počinilac još uvek nalazi u Vašoj blzini?)
- od koga ili čime ste ugroženi, od koga i čime ste povređeni (npr. nožem, batinama)

Ako počinitelj nije više prisutan ili u Vašoj blizini, obavestite policiju

- da li Vam **neposredno** dalje pretila opasnost,
- da li počinitelj poseduje oružje

Nakon toga se odlučuje da li policija mora pod hitno doći kod Vas.

Dok policija ne dođe, sklonite se na bezbedno mesto, npr. kod suseda, u prodavnicama ili se osigurajte u svom stanu.

Obavestite policiju, gde Vas može pronaći.

Kada dođe policija, bićete saslušani odvojeno od počinioca i možete da objasnite svoju situaciju. Ako se akutno nalazite u opasnoj situaciji ili se krivično delo već desilo,

- detaljno opišite policiji što se desilo da bi policija mogla preduzeti odgovarajuće mere za Vašu zaštitu i uvesti gonjenje počinioca,
- prijavite i nevidljive ili ranije povrede,
- navedite, po mogućnosti, svedoke,
- predajte policiji predmet kojim je počinjeno delo, ako postoji.

Vi možete sa decom da napustite mesto nasilja uz zaštitu policije da

- se sklonite na bezbedno mesto (npr. utočište za žene),
- budete medicinski zbrinuti ili
- se evidentiraju povrede i tragovi nasilja.

Mogućnost naredbe ograničenja pristupa za počinioca

Policija može narediti počiniocu da napusti stan, da mu oduzme ključeve i da mu zabrani dalji pristup stanu. Naredba i zabrana pristupa mogu da traju 14 dana ako postoji opasnost da će počinitelj opet biti nasilan prema Vama i/ili Vašoj deci.

Mogućnost zabrane kontakta za počinioca

Osim toga, policija može zabraniti počiniocu da se približi Vama i/ili Vašoj deci i da stupi u kontakt sa Vama. Ova zabrana može da važi i više dana i da se odnosi na mesta, na kojima morate da se zadržavate (npr. radno mesto, vrtić/škola).

Mogućnost pritvora počinioca

Policija ima i mogućnost da počinioca privremeno pritvori ako akutna opasnost ne može drugačije da se spreči. Da biste mogli saznati kada će Vaš partner biti otpušten, obavestite službenice/službenike gde mogu telefonom da Vas pozovu.

Imate dodatna pitanja?

Za dodatna pitanja u vezi sa zaštitom ili pomoći za pogođene žene i za pravne mogućnosti, možete da se obratite.

Dežurna služba BIG, tel.: (030) 611 03 00

Dežurnu službu BIG možete da dobijete svaki dan od 8:00h–23:00h, uključujući nedeljom i praznicima na broj telefona.

Ako želite da Vas pozovu saradnice dežurne službe BIG, policija može da prosledi Vaš broj telefona dežurnoj službi BIG, uz Vašu saglasnost. Isto tako, ako nije došlo do policijske intervencije, Vi možete da podnesete zahtev za **dugoročno delujuće** građanskopravne mere u skladu sa Zakonom o zaštiti protiv nasilja, npr. dodeljivanje zajedničkog stana Vama i zabrane približavanja i kontakt duže vreme (vidi str. 18 „Građansko pravne mogućnosti“).

Vi možete da podnesete prijavu policiji.

Policija je obavezna da primi prijave. Usmene ili pismene prijave mogu policiji da podnesu npr. susedi, članovi porodice ili lično Vi. Policija, pri tome, uzima Vaše lične podatke. U slučaju posebne opasnosti, Vi imate pravo da umesto svoje adrese navedete drugu adresu, na kojoj policija može da Vas pronađe. To može da bude adresa ženskog/mušskog advokata,

prijateljice, Vašeg radnog mesta, ustanove za pružanje pomoći ili slično.

Prilikom prijave treba da navedete šta Vam se desilo. Od policije ćete dobiti „Informativni list o pravima kao povređene i oštećene osobe u krivičnom postupku“ („Merkblatt über Ihre Rechte als Verletzte und Geschädigte im Strafverfahren“) i broj policijskog predmeta.

U daljem toku ćete primiti poziv sa terminom za saslušanje svedoka, jer su Vaši podaci **neizostavni** za nastavak policijskog istražnog postupka. Ukoliko ste sprečeni, možete pravovremeno da ugovorite novi termin. Pre tog termina možete da se posavetujete u savetovalištvu ili kod ženskog/mušskog advokata. Po pravilu postoji i mogućnost da Vas na saslušanja prati osoba od Vašeg poverenja, psihosocijalna pratnja za proces (vidi tekst u nastavku) ili ženski/muški advokat. Ona/e smeje/u da bude/u pristuna/e na saslušanju.

Psihosocijalna pratnja za proces

Pod određenim uslovima imate zakonsko pravo na psihosocijalnu pratnju za proces. To je poseban vid pratnje žrtava prilikom krivičnog postupka, koja nije namenjena za pravno savetovanje niti razjašnjenje krivičnog dela. Ovom zadatku se posvećuje advokat. Zadaci psihosocijalne pratnje za proces su da Vas pratnja u svojstvu partnera za kontakt podržava tokom čitavog krivičnog postupka i smanji individualna opterećenja. Ženski/muški psihosocijalni pratilac za proces može, pod određenim okolnostima, da Vas prati na saslušanja i da bude prisutan pored Vas na glavnom postupku.

Vi imate **pravo da Vam se besplatno dodeli psihosocijalna pratnja za proces** ako

- ste bili žrtva teškog krivičnog dela nasilja ili seksualnog krivičnog dela,
- ne možete sami dovoljno da spoznate svoje interese,
- postoji posebna potreba za zaštitom,
- ako ste maloletni.

Raspitajte se kod savetovališta o mogućnostima u Vašem konkretnom slučaju.

Vi imate pravo na odbijanje svedočenja

Ako ste sa počiniocem u srodstvu, vereni, u braku, u srodstvu po braku ili vodite upisano životno partnerstvo, imate pravo na odbijanje svedočenja. To znači da u svakom trenutku možete odlučiti da ne date izjavu. Predmet se čuva nekoliko godina. Postupak može ponovo da se pokrene ako u kasnijem periodu odlučite da ipak želite dati izjavu.

Ako nakon podnošenja prijave ponovo doživite nasilje, trebalo bi odmah o tome da obavestite Vašeg ženskog/mušskog advokata, policiju, javno/državno tužilaštvo i sud. **Podršku možete da dobijete samo kada napadi Vašeg (bivšeg) partnera postanu poznati.**

Važne napomene

- Izveštavajte od samog početka o svim dosadašnjim delima nasilja i pretnjama Vašeg supruga/partnera.
- Saopštite ako Vas je strah od daljih nasilja nad Vama, Vaše dece ili drugih osoba, koje žele da Vam pomognu.
- Navedite sve osobe, koje su nešto videle ili čule o počinjenom delu.
- Podnesite – ako je moguće – lekarska uverenja (takođe i starija) o povredama i posledicama.
- Vodite zapisnik o ispadu ili ispadima kao podsetnik. Zabeležite u njemu tačne okolnosti (datum, vreme, svedoke), dalje pretnje i primene nasilja. Vaši dokumenti će Vam biti korisni u kasnijim sudskim procesima.
- Ako imate telesne povrede, oslobodite svoju lekarku/svog lekara od obaveze ćutanja već prilikom podnošenja prijave. Policija će Vam uručiti odgovarajući obrazac u tu svrhu.

Medicinsko lečenje i uverenja

Ako ste povređeni, trebalo bi da se lečite kod lekarke/lekara Vašeg poverenja. Kod kućnog nasilja, lekarka sudske medicine može besplatno da proceni Vaše povrede i da ih u ambulantni za zaštitu od

nasilja kod univerzitetske klinike Charité validno dokumentuje za sud. U tu svrhu morate najpre da zakažete termin (vidi str. 31/odjeljak sa adresama).

Kod seksualnog nasilja/krivičnih delatrebalo bi neposredno posle dela da odete u bolnicu ili da se obratite lekarki/lekaru, radi evidentiranja povreda (ako je moguće i pomoću fotografija) i osiguravanja tragova. Pri tome je važno, da se perete tek posle tog pregleda, čak i ako je to veoma neprijatno.

Dalje predmete, odeću i veš, koji na sebi imaju tragove nasilja, trebalo bi da sačuvate u papiru (kesama) i da ih predate policiji. U svakom slučaju, neka Vam se povrede potvrde uverenjem. Takva uverenja su veoma važna za osiguranje dokaza u krivičnom postupku. Za dalji tok krivičnog postupka (vidi str. 14).

Vi odlučujete da napustite stan.

Kad Vi sami ili sa decom napuštate stan, možete neprekidno, 24 časa, da dobijete zaštitu i smeštaj u utočistu za žene ili u nekom stanu koji služi kao utočište (vidi adrese na kraju brošure).

Pobrinite se da budete dostupni preko pošte!

Ako napuštate stan sa zajedničkom decom, a za njih nemate starateljsko pravo ili pravo određivanja boravka, za isto morate da podnesete zahtev kod nadležnog porodičnog suda nakon iseljenja (vidi str. 21).

Važne stvari koje bi trebalo da ponesete prilikom napuštanja stana

- Vašu legitimaciju ili Vaš pasoš i pasoš Vašeg deteta/Vaše dece
- Izvod iz matične knjige rođenih / izvod iz matične knjige venčanih
- Karticu zdravstvenog osiguranja za Vas i Vašu decu
- Dokumente o pravu na boravak
- Ugovor o najmu stana
- Ugovor o radu/rešenja o penziji
- Rešenje od zavoda za zapošljavanje ili službe za socijalni rad
- Rešenja o starateljskom pravu
- Dokumente o bankovnom računu

- Lekove
- Vaše lične stvari i lične stvari Vaše dece (odeću, artikle za higijenu, igračke, školske stvari, dnevnik ...)

Ako Vam kasnije budu potrebne lične stvari iz stana, policija može da Vas prati do stana i da Vas štiti u slučaju daljeg postojanja opasnosti.

Prijava i zabrana davanja informacija o Vašem novom stanu

Prema Saveznom zakonu o prijavi, Vi morate službi za prijavu građana da prijavite svoj boravak u novom stanu u roku od 14 dana.

Ako se prijavite u utočištu za žene ili stanu koji služi kao utočište, služba za prijavu građana će automatski izraditi tzv. uslovno obaveštenje o zabrani davanja informacija. To znači da služba za prijavu građana sme ljudima da izda informacije iz registra prijave građana samo kada Vi i Vaša deca niste time ugroženi.

Ako se prijavite npr. kod prijateljice ili rodbine, onda morate sami da podnesete zahtev za zabranu davanja informacija. Zahtev za zabranu davanja informacija morate opširno da obrazložite.

Kako deluje zabrana davanja informacija?

Služba za prijavu građana će Vas prvo pitati pre nego što drugim osobama izda informaciju o Vašoj novoj adresi. Tada morate dobro da obrazložite da Vam izdavanjem informacije iz registra prijave boravka prete ozbiljne opasnosti.

Potrebno je da opširno navedete sve razloge, zbog čega da se ne prosledi Vaša adresa određenim osobama. U tu svrhu morate – koliko je moguće – da predočite dokaze, kao npr. lekarske izveštaje, policijske prijave, naredbe zaštite od nasilja, itd.

Znači, trebalo bi da objasnite da Vam određena osoba preti, da Vas je već povredila ili da se bojite da će se to desiti.

Zahtev za zabranu davanja informacija

Zahtev bez obrasca možete da podnesete kod nadležne službe, Pokrajinske službe za građane i pitanja javnog reda (LABO). Ako Vam je za to potrebna pomoć, o tome možete da se raspitate kod savetovališta (vidi odeljak sa adresama).

Odgovarajući obrazac ćete dobiti u utočištu za žene, stanu koji služi kao utočište ili savetovalištvu.

Međutim, Vi možete i sami da napišete zahtev bez obrasca. U zahtevu morate da navedete Vaše ime, imena Vaše dece, datume rođenja i Vašu novu adresu. Ako dolazite iz neke druge Savezne pokrajine, trebalo bi što pre da podnesete zahtev za zabranu davanja informacija i u mestu porekla, jer zabrana davanja informacija iz Berlina tamo ne važi.

Pismeno ćete biti obavešteni o uspostavljanju zabrane za davanje informacija i trajanju iste (npr. 1/2 godine, 1 godinu). Vodite računa o navedenom roku; zabarana o davanju informacija nakon toga automatski ističe. Prema tome, sami morate pravovremeno da mislite o produženju. Potrebno je da Pokrajinsku službu za građane i pitanja javnog reda (LABO) obavestite da ste još uvek u opasnosti i zbog čega.

Pored toga, potrebno je i da za Vašu decu podnesete zahtev za pravo za određivanje boravka, tako da zabrana davanja informacija važi i za nju i da počinitelj ne može saznati njihovo mesto boravka.

Za zajedničku decu možete da podnesete zahtev za zabranu davanja informacija jedino ako Vi sami posedujete starateljsko pravo ili pravo određivanja boravka (opširnije informacije vidi na str 21).

Krivični postupak

Nakon policijske istrage, dokumenti sa Vašom prijavom se predaju javnom/državnom tužilaštvu. Ovde se proverava, da li su ispunjeni uslovi za podizanje optužbe.

Nakon istražnog postupka se, po pravilu, postupa dalje kako sledi:

Obustava/završetak postupka

Javno/državno tužilaštvo obustavlja postupak, ako dokaze ne smatra dovoljnim za osuđivanje. Vi možete da podnesete žalbu protiv obustave. Vi možete u vezi sa tim da se raspitate kod savetovališta, koje nudi besplatno pravno savetovanje (vidi odeljak sa adresama).

Podizanje optužbe/kazneni nalog

Ako su dokazi državnom tužilaštvu dovoljni, ono podiže optužbu kod nadležnog suda ili podnosi zahtev za izdavanje kaznenog naloga.

Kaznenim nalogom sud može da osudi počinioca bez sudske rasprave u pismenom postupku na novčanu kaznu ili na uslovnu kaznu lišenja slobode. Onda je sudski postupak završen. Vi nećete biti obavešteni o tome, ali možete sami javnom/državnom da dostavite pismeni upit. **Kao žrtva krivičnog dela, Vi možete već i kod policije da podnesete zahtev, da budete obavešteni o ishodu postupka.**

Tok sudskog postupka

Sud odlučuje da li će dopustiti optužbu i određuje termin za glavnu sudsku raspravu. Na glavnu raspravu se pozivate Vi kao svedokinja, svi ostali svedoci i počinitelj.

Glavna rasprava se, po pravilu, održava u roku od godine dana posle podnošenja prijave. Na glavnoj raspravi morate još jedanput da date opširan iskaz, jer sud sme da odlučuje samo na osnovu usmenog predstavljanja stvari svih učesnika na raspravi.

Sud, javno/državno tužilaštvo, a takođe i optuženi i njegov/a branilac/braniteljica mogu da Vam postavljaju dodatna pitanja.

Ako odlučite da ne date izjavu i iskoristite pravo odbijanja svedočenja, sud ne sme više da uzme u obzir Vaše ranije izjave. To će onda voditi, ukoliko ne postoje dalji dokazi, do toga da će počinitelj biti oslobođen i neće biti kažnjen. Molimo Vas da obratite pažnju na sledeće: Ako se optuženi ne nalazi u istražnom zatvoru, on može slobodno da se kreće u sudskoj zgradi. Ako se bojite susreta sa njim, možete da čekate u zaštićenoj sobi za svedoke do Vaše izjave. Raspitajte se prethodno kod suda (broj telefona je naveden u dopisu za poziv) i obratite se službi za staranje o svedocima (vidi odeljak sa adresama). Optuženi je, u načelu, prisutan u sudskoj sali. Međutim, on može pod određenim okolnostima da bude isključen tokom Vašeg saslušanja.

Pratnja i savetovanje prilikom sudske rasprave
Glavna sudska rasprava je javna. Međutim, javnost može pod određenim uslovima delimično da bude isključena. Vi možete da budete u pratnji, npr. sa psihosocijalnom pratnjom za proces (vidi str. 9) ili osobom Vašeg poverenja.

Vi u svakom trenutku možete da dobijete savet od ženskog/mušskog advokata i možete je/ga ovlastiti da Vas zastupa. Vaš ženski/muški advokat može pre procesa da pročita predmet i da Vam bude pratnja na saslušanju. Troškove za to morate, po pravilu, sami da snosite. Ženski/muški advokat može da Vas posavetuje u vezu sa tim.

Posle izjava optuženog, svedoka i eventualno veštaka, javno/državno tužilaštvo rezimira još jedanput predstavljeno činjenično stanje i podnosi zahtev za kaznu (pledoaje). Ako Vas zastupa ženski/muški advokat, ona/on može da predstavi stvari sa Vašeg gledišta. Onda braniteljica/branilac ima reč i na kraju je ima optuženi.

Nakon toga sud donosi odluku (presudu), tako što optuženog

- osuđuje na novčanu kaznu ili
- kaznu lišenja slobode, koja može da se preinači u uslovnu kaznu ili
- ga obavezuje da učestvuje na kursu za počiniocce ili
- ga oslobađa krivice kada dokazi nisu dovoljni za osuđivanje.

Međutim, postupak može da se obustavi, čak i na glavnoj raspravi – npr. plaćanjem novčane sume.

Odobrenje sporedne tužiteljice

Uredba o krivičnom procesu kod određenih krivičnih dela predviđa da se u krivičnom postupku kao povređena osoba možete uključiti i kao sporedna tužiteljica. U tim slučajevima imate dodatna prava kao žrtva i svedokinja, npr., pravo na pitanja protiv Vašeg životnog saputinka(ce) / supruga ili životnog druga.

Ako sud odobri sporednu tužbu, Vi možete da podnesete i zahtev za odobrenje pomoći za snošenje troškova spora. Preko savetovališta za žene možete da stupite u kontakt sa iskusnim ženskim advokatima, koje čak i na licu mesta nude besplatno pravno savetovanje (nazovite prethodno da biste zakazali termin). Pri tome mogu da se razjasne sva opšta pitanja u vezi procesa (angažovanje ženskog/mušskog advokata, pomoć za snošenje troškova spora, tok procesa, mogućnosti zaštite, naknada za pretrpljeni bol u dodatku uz krivični postupak ...).

Krivično gonjenje – primer

Građansko pravne mogućnosti

Ako ste Vi (i Vaša deca) postali žrtva kućnog nasilja ili proganjanja, možete da podnesete zahtev kod suda za naredbe zaštite ili za dodelu zajednički korišćenog stana. Nadležan je porodični sud. Što se tiče suda koji je nadležan za naredbu zaštite, možete da izaberete:

Sud u području, u kojem

- je delo počinjeno
- se nalazi zajednički stan ili
- optuženi/počinitelj živi.

U slučaju dodele stana (u skladu sa čl. 1361 b, 1568 a Građanskog zakonika, odn. čl. 14, 17 Zakona o životnom partnerstvu) lokalna nadležnost je isključena i o njoj se odlučuje sledećim redosledom:

Sud

- kod koga se vodi ili se vodila bračna stvar ili stvar životnog partnerstva,
- u čijem je poručju registrovan zajednički stan supružnika, odn. upisanih životnih partnera,
- u čijem području živi optuženi, odn. optužena (počinilac),
- u čijem području živi podnosilac, odn. podnositeljka zahteva (žrtva).

Vi možete da podnesete pojedinačne zahteve za privremenu naredbu, radi Vaše zaštite, ili da nadalje sami koristite zajednički stan.

Ovo možete da uradite nezavisno od uvođenja glavnog predmetnog postupka.

Ako Vam se akutno pretilo ili ste u akutnoj opasnosti, znači ako postoji tzv. hitan slučaj, otvara se brzi i, po pravilu, ekonomičniji pravni put. Zahtev mora da bude obrazložen i uslovi za naredbu moraju da se predstave verodostojnim. Sud uz to zahteva tzv. prisutne dokaze da bi odmah mogao pokrenuti prikupljanje dokaza.

To mogu da budu npr. lekarsko uverenje ili osiguranje pod zakletvom.

Postoji mogućnost da se Vaše saslušanje vrši odvojeno od saslušanja optuženog/optužene, radi izbegavanja susreta sa njim/njom prilikom sudske rasprave. To mora dobro da se obrazloži.

Zaštita dece

Prema Zakonu o zaštiti protiv nasilja, za decu ne mogu da se podnose zahtevi. Međutim, postoje drugi zahtevi, koje možete da podnesete (u skladu sa čl. 1666 i 1666 a Građanskog zakonika): Deca od 14. godine starosti mogu sama da podnesu ove zahteve i da angažuju ženskog/mušskog advokata.

Vi možete, pored toga, da podnesete zahtev za:

- nadoknadu štete i odštetu za pretrpljeni bol (građanski sud)
- opšte naredbe za zaštitu Vaše ličnosti u skladu sa čl. 823, 1004 Građanskog zakonika
- starateljsko pravo (porodični sud)
- prekid prava održavanja kontakta (porodični sud)

Pri tome bi trebalo da Vas savetuje/zastupa ženski/muški advokat, čije je težište rada porodično pravo. Ako raspolazete malim prihodom, može da Vam bude odobrena pomoć za snošenje troškova savetovanja/postupka.

S obzirom da sudski postupci i odluke mogu veoma dugo da traju, naredbe zaštite i ostale građanske zahteve bi trebalo sprovesti ubrzanim postupkom. Obrasce, koji Vam olakšavaju podnošenje zahteva, dobijate u savetovalištima za žene ili ih možete preuzeti na:

www.big-koordinierung.de/Schutzantrag/

Naredbe zaštite

Sud može u korist dece počiniocu da naredi zabrane zlostavljanja, pretnji, uznemiravanja, približavanja i kontakta u skladu sa čl. 1 Zakona o zaštiti od nasilja, odn. čl. 1666 Građanskog zakonika. Njemu može, na primer, da se zabrani stupanje u kontakt sa Vama,

približavanje Vašem radnom mestu ili stanu, dečjem vrtiću ili školi Vaše dece. Policija se obaveštava o naredbama u skladu sa čl. 1 Zakona o zaštiti od nasilja. Ako prekrši naredbu zaštite u skladu sa čl. 1 Zakona o zaštiti protiv nasilja, on čini kažnjivo delo. Vi možete (ponovo) da pozovete policiju i da podnesete prijavu. Osim toga možete da podnesete zahtev kod suda, da mu se naloži plaćanje prekršajne kazne. Mogući izuzetak je i zatvor, zbog kršenja reda.

Dodela stana

Vi možete kod porodičnog suda da podnesete zahtev za **dodelu zajenički korišćenog stana** u skladu sa čl. 2 Zakona o zaštiti od nasilja. Ako su deca ugrožena, udaljavanje počinioca može da se izrekne u skladu sa čl. 1666 Građanskog zakonika. Ako ste venčani ili živite u životnom partnerstvu, možete takođe da podnesete zahtev za dodelu bračnog stana u skladu sa čl. 1361 b Građanskog zakonika, odn. stana u skladu sa čl. 14 Zakona o životnom partnerstvu, na isključivo korišćenje. Uslov je, da Vi želite da živite odvojeno ili da već živite odvojeno i da je dodela stana potrebna, radi izbegavanja „neprihvatljive teške situacije“. Istovremeno sa dodeljivanjem stana Vama, počiniocu se može zabraniti da otkaže stan ili da Vam otežava korišćenje stana.

Ako ste Vi isključiva stanarka stana i živite u (vanbračnoj) trajnoj životnoj zajednici sa počiniocem, onda možete pred porodičnim sudom da zahtevate ispražnjivanje stana. Ako ste oboje potpisali ugovor o najmu stana, trebalo bi da se posavetujete kod ženskog/mušskog advokata da li može da se sprovede isključenje počinioca iz ugovora o najmu stana. Međutim, sud može u svakom slučaju da Vam omogući isključivo korišćenje tog stana na određeni period. Ta mogućnost postoji, čak i ako je počinitelj sam zaključio ugovor o najmu.

Dodatno postoji uvek mogućnost, da se hitnim postupkom izdejsstvuje **zabrana pristupa, zlostavljanja, pretnji, uznemiravanja i kontakta** (uključujući lično približavanje) u skladu sa čl. 1 Zakona o zaštiti od nasilja. Imajte u vidu, da odluke

suda, koje su donete bez usmene rasprave mora dostaviti sudski izvršilac u skladu sa Zakonom o zaštiti od nasilja. Ako može da Vam se odobri pomoć za snošenje troškova postupka, u Vašem zahtevu trebalo bi da podnesete zahtev za preuzimanje troškova za prvu dostavu. Policija i služba za socijalni rad sa decom se, u skladu sa čl. 2 Zakona o zaštiti od nasilja, obaveštavaju o odlukama (prepuštanje zajednički korišćenog stana).

Starateljsko pravo

Doživljavanje nasilja uvek negativno utiče na decu. Ako se rastajete od partnera zbog zlostavljanja ili nastojite da preduzmete sudske mere za svoju zaštitu, Vi možete kod nadležnog porodičnog suda da podnesete zahtev za privremeno pravo određivanja boravka ili za potpuno vođenje roditeljske brige o deci da biste sprečili dalje ugrožavanje dobrobiti dece. To može da se uradi nezavisno od podnošenja zahteva za razvod. Po mogućnosti postoji i obaveza suda da interveniše, radi zaštite dece. Tako sud može npr. u skladu sa članom 1666, 1666 a Građanskog zakonika da zabrani počiniocu korišćenje stana, da izrekne zabranu kontakta, da mu oduzme pravo određivanja boravka, itd.

Pravo održavanja kontakta

Nezavisno od regulisanja starateljskog prava, otac, po pravilu, zadržava pravo održavanja kontakta sa decom. Ako za Vas i decu postoji opasnost od daljih zlostavljanja, tj. ako su deca pod negativnim uticajem usled sporednih doživljaja nasilja, Vi možete kod porodičnog suda da podnesete zahtev za privremeno ili neograničeno prekidanje, odn. isključenje prava održavanja kontakta. Sud često nalaže **održavanje kontakta u pratnji**, što znači da se posete održavaju u prisustvu osobe od poverenja, tj. saradnice/saradnika službe za socijalni rad sa decom ili drugih institucija. Očusi (sadašnji/bivši supružnici ili partneri majke) takođe zadržavaju pravo održavanja kontakta sa detetom, ako je dete živelo duže vreme sa njima u kućnoj zajednici i ako to održavanje kontakta služi dobrobiti deteta. Ako je očuh bio nasilan prema detetu i/ili Vama, Vi onda isto možete da podnesete zahtev

za isključenje, odn. prekidanje održavanja kontakta. Alternativno tome, možete da podnesete i zahtev za sudsku naredbu za održavanje kontakta pred starateljem (u pratnji trećeg lica).

Baba i deda, braća i sestre deteta imaju isto tako pravo održavanja kontakta sa detetom, pod pretpostavkom da to održavanje kontakta služi dobrobiti deteta. Treba proveriti, kakav stav zauzimaju pogotovo baba i deda sa očeve strane u pogledu nasilnog oca deteta.

Naime, ako oni poriču opasnost po dobrobiti deteta koja potiče od nasilnog oca ili bagatelišu njegovo nsailje, to mogu isto tako da budu razlozi za isključenje, prekid ili održavanje kontakta u pratnji da bi se dete efikasno zaštitilo.

Uz zahtev za naredbu zaštite možete da podnesete zahtev i za prekidanje održavanja kontakta počinioca sa detetom. U suprotnom se možda ne može sprečiti, da Vam se počinitelj približi prilikom predaje deteta ili da Vas ponovo uznemirava i da Vam pretili prilikom sklapanja dogovora. Ako je održavanje kontakta već sudski regulisano, trebalo bi da prilikom podnošenja zahteva za naredbu zaštite, skrenete pažnju sudu na to i da istovremeno podnesete zahtev za izmenu postojećeg rešenja. **Tačnije informacije se nalaze u brošuri „Begleiteter Umgang“ (Praćeno održavanje kontakta) udruženja BIG e. V.**

O postupanju u vezi sa stvarima oko dece

Od 01.09.09.god. na snagu je stupio Zakon o postupanju u porodičnim stvarima i u stvarima dobrovoljnog sudstva.

Prema tome važe sledeća načela:

Osnovno načelo o ubrzavanju (čl. 155 Zakona o postupanju u porodičnim stvarima i stvarima dobrovoljnog sudstva)

Stvari oko prava određivanja boravka, prava održavanja kontakta i predaje deteta, kao i ugrožavanja dobrobiti deteta (čl. 1666, 1666 a Građanskog zakonika) moraju prioritarno da se

sprovedu pre svih ostalih porodičnih stvari i u okviru odgovarajućeg postupka. To znači, da se sudski termin mora odrediti najkasnije mesec dana nakon početka postupka. Zahtevima učesnika za odgađanje može da se udovolji samo kao izuzetak. Razlog za zahtev za odgađanje mora verodostojno da se predstavi.

U tom terminu treba lično da se pojave učesnici postupka (ako je potrebno, sa Vašim ženskim/muškim advokatom), služba za socijalni rad sa decom i, ako je potrebno, već postavljeni pravni savetnik za postupak. Sud, po pravilu, poziva i decu na saslušanje.

Za majke pogođene nasiljem, taj termin može da predstavlja veliko lično opterećenje, zbog vremenske bliskosti sa događajem nasilja. Zajedničko saslušanje može da znači rizik bezbednosti. Odgovarajući zahtevi za odlaganje i odvojeno saslušanje moraju veoma dobro da se obrazlože i verodostojno da se predstave. Jasno naglasite da ste pogođeni kućnim nasiljem. Navedite pred sudom da bi odluka o održavanju kontakta mogla da bude kontradiktorna odredbama Zakona o zaštiti od nasilja. Termin za zajednički razgovor sa počiniocem kod službe za socijalni rad sa decom isto predstavlja opasnost za Vas i može da bude kontradiktoran sa naredbom zaštite.

Zalaganje za sporazum (čl. 156 Zakona o postupanju u porodičnim stvarima i stvarima dobrovoljnog sudstva)

U stvarima roditeljske brige, prava određivanja boravka, prava održavanja kontakta i predavanja deteta,

sud treba da

- se zalaže za sporazum, (znači, roditelji se slažu)
- uputi na mogućnosti savetovanja, a posebno i na razvoj sporazumnog koncepta za vođenje roditeljske brige/snošenje roditeljske odgovornosti
- uputi na mogućnost posredovanja.

sud može da

- naredi savetovanje
- da prihvati nagodbu kao poravnanje i da je sudski odobri.

sud mora

- da razmotri uredbu o privremenoj naredbi u slučaju nepostizanja nagodbe.

Sud treba kod naredbe savetovanja ili veštačenja da reguliše pravo održavanja kontakta privremenom merom ili da ga isključi. U slučajevima kućnog nasilja, zalaganje za sporazum ne dolazi u obzir, jer nagodbe uobičajeno ne mogu da se održe. Na to bi trebalo uputiti sud, pozivajući se na zakonsko obrazloženje iz čl. 156 Zakona o postupanju u porodičnim stvarima i stvarima dobrovoljnog sudstva.

Nadoknada štete i odšteta za pretrpljeni bol

Pravo na nadoknadu štete sadrži nadoknadu imovinskih šteta, kao npr. troškova za medicinsko lečenje, finansijske posledice usled gubitka prihoda ili troškove za nadoknadu oštećene odeće i uništenih predmeta. Pravo na odštetu za pretrpljeni bol je usmereno na zadovoljavanje i poravnanje šteta, kao što su povrede, bolovi, poniženje.

Gde se nalazite?

Porodični sudovi:

Pankow/Weißensee

Nadležan za gradske opštine:

Mitte (Mitte, Tiergarten, Wedding),
Pankow (Pankow, Weißensee, Prenzlauer Berg),
Reinickendorf

Kissingenstr. 5–6
13189 Berlin-Pankow

Tel.: (030) 9 02 45-0

Služba za informacije i podnošenje pravnih zahteva,
prizemlje, soba B 2, radno vreme pon.– pet. 9:00h do
13:00h, čet. 15:00h do 18:00h (poželjno za osobe u
radnom odnosu)

Schöneberg

Nadležan za gradske opštine:

Steglitz-Zehlendorf i Schöneberg

Grunewaldstr. 66–67
10823 Berlin-Schöneberg

tel.: (030) 9 01 59-0

Služba za informacije i podnošenje pravnih zahteva,
soba 11,
Radno vreme pon.– pet. 9:00h do 13:00h, čet. 15:00h
do 18:00h (poželjno za osobe u radnom odnosu)

Köpenick

Nadležan za Treptow/Köpenick

Mandrellaplatz 6

12555 Berlin
Tel.: (030) 9 02 47-0

Služba za informacije i podnošenje pravnih zahteva,
soba 112
Radno vreme pon.– pet. 9:00h do 13:00h, čet. 15:00h
do 18:00h (poželjno za osobe u radnom odnosu)

Tempelhof-Kreuzberg

Nadležan za sve ostale gradske opštine:

Hallesches Ufer 62
10963 Berlin-Kreuzberg

Tel.: (030) 9 01 75-0

Služba za informacije i podnošenje pravnih zahteva u sobama F020 do F029,
Radno vreme pon.– sre. 8:30h do 15:00h, čet. 14:00h do 18:00h pet. 8.30h do 13.00h

Krivični sud:

Tiergarten, tel.: (030) 90 14-0

Utočišta za žene

- Utočišta za žene su zaštićeni, privremeni boravak za žene (i njihovu decu) svake nacionalnosti.
- Vi možete noću i danju da pozovete utočište za žene.
- Adrese utočišta za žene su anonimne.
- Muškarci nemaju pristup utočištu za žene.
- Boravak u utočištu za žene je besplatan; Vi se sami brinete o ishrani/snabdevanju za sebe i svoju decu.
- U utočištu za žene dobijate opširne savete i podršku.
- Boravak u utočištu za žene ne znači automatski razvod kao posledicu i ne sledi prijava vlasti za strance.

2. Autonomes Frauenhaus, tel.: (030) 37 49 06 22

Hestia-Frauenhaus, tel.: (030) 559 35 31

Frauenhaus Cocon, tel.: (030) 91 61 18 36

Frauenhaus BORA, tel.: (030) 986 43 32,
sobe pogodne za osobe sa invaliditetom

Frauenhaus CARITAS, tel.: (030) 851 10 18
pogodno za gluve osobe

Interkulturelles Frauenhaus, tel.: (030) 80 10 80 50

Stručna savetovališta i službe za intervencije

pružaju ženama, koje su pogođene kućnim nasiljem, putem telefona i lično sledeće

- socijalno i pravno savetovanje
- informacije o policijskim i pravnim merama
- posreduju u vezi sa utočištima za žene i stanovima koji služe kao utočište
- daju podršku u postupanju sa službama i prilikom traženja stana
- pravno savetovanje, grupne ponude, staranje o deci i dr.

Savetovanja su poverljiva i besplatna, a nude ih saradnice sa znanjem stranih jezika i kompetencijom za govor gluvo-nemih i kod dodatne potrebe sa tumačima.

Frauenberatungsstelle TARA,

tel.: (030) 787 18 340

Savetovanje i na engleskom, persijskom, turskom i avganistanskom (dari) jeziku

FRAUENRAUM, tel.: (030) 448 45 28

Savetovanje takođe na engleskom jeziku

Frauenberatung BORA, tel.: (030) 927 47 07

Savetovanje takođe na engleskom i francuskom jeziku

Frauentreffpunkt, Tel.: (030) 622 22 60

SMS: 0151-567 40 945

Savetovanje takođe na engleskom i poljskom jeziku i sa kompetencijom za govor gluvo-nemih

Interkulturelle Beratungsstelle,

tel.: (030) 80 19 59 80 Savetovanje takođe na

aramejskom, engleskom, persijskom i svim

jezicima koji se govore u bivšim republikama bivše

Jugoslavije. Prilaz pogodan za osobe sa invaliditetom

Stanovi koji služe kao utočište

Frauenzimmer e. V., tel.: (030) 787 50 15,
pogodan za invalidska kolica

Hestia e. V., tel.: (030) 440 60 58

Zuff e. V., tel.: (030) 694 60 67 + (030) 787 18 340

Frauenort-Augusta, pogodan za gluve
tel.: (030) 28 59 89 77 i (030) 46 60 02 17
Faks (030) 28 59 89 78 i (030) 46 60 02 17
SMS: 0160-666 37 78

Interkulturelles Wohnprojekt, tel.: 80 10 80 10

Kod ovih službi možete da dobijete dalje (pravne)
informacije i pomoć:

Specifične ponude savetovanj i informacija:

LARA, Služba za žene koje su doživele seksualno
nasilje

tel.: (030) 216 88 88 (dežurna služba)

Centar za krize i savetovanje silovanih i seksualno
uznemiravanih žena

Wildwasser e. V., tel.: (030) 693 91 92

Mesto za samopomoć i savetovanje žena, koje su
doživele seksualna nasilja u detinjstvu

FrauenNachtCafé – noćna služba za krize –

tel.: (030) 61 62 09 70

12055 Berlin, Mareschstraße 14

Radno vreme: sub. na ned.: 20:00h do 02:00h,

sub. na ned.: 20:00h do 02:00h

sr. na čet.: 19:00h do 01:00h

Netzwerk behinderter Frauen in Berlin e. V.,

tel.: (030) 617 09 167/(030) 617 09 168/169

Ban Ying, tel.: (030) 440 63 73/74
Koordinaciona služba i savetovalište protiv trgovine ljudima

Al Nadi, tel.: (030) 852 06 02
Sastajalište i savetovalište za Arapkinje

HINBUN, tel.: (030) 336 66 62
Centar za obrazovanje i savetovanje Kurdkinja

In VIA, tel.: (030) 66633487
mobilni: 0177 738 62 76
Savetovalište za žene, koje su pogođene trgovinom ljudima

TIO, tel.: (030) 624 10 11
Sastajalište i mesto za informacije za Turkinje

EWA Frauenzentrum, tel.: (030) 442 55 42
Pravne informacije i opšte savetovanje

Dežurne službe za zaštitu dece

Dostupne danju i noću

Dežurna služba za zaštitu dece, tel.: (030) 61 00 66

Dežurna služba za decu, tel.: (030) 61 00 61

Dežurna služba za omladinu, tel.: (030) 61 00 62

Dežurna služba za devojke, tel.: (030) 61 00 63

Savetovalište za žrtve i zaštitu svedoka:

Opferhilfe, tel.: (030) 395 28 67
Savetovalište za žrtve krivičnih dela

Savetovanje svedoka u Osnovnom sudu Tiergarten i Pokrajinskom sudu Berlin,
tel.: (030) 90 14s34 98/90 14-32 06

Weißer Ring, tel.: (030) 833 70 60

Wildwasser e. V., tel.: (030) 2 82 44 27
Savetovališta za devojke Berlin-Mitte Pratinja
svedokinja za devojke koje su postale žrtve
seksualnog nasilja i odlučile se za prijavu.

**Tauwetter, mesto za muškarce, koji su kao
dečaci seksualno zlostavljeni**

tel.: (030) 693 80 07, uto. 16:00 do 18:00h,
sre. 10:00h do 13:00h i čet. 17:00 do 19:00h

Savetovališta za počinioce kućnog nasilja

Beratung für Männer – gegen Gewalt

tel.: (030) 785 98 25, mobilni: 0170/380 18 14

**Berliner Zentrum für Gewaltprävention –
BZfG e. V.**

tel.: (030) 95 61 38 38

Savetovališta za ženske i muške homoseksualce:

Lesbenberatung

tel.: (030) 217 27 53

Maneo

**Savetovanje za muške homoseksualce
i biseksualce**

tel.: (030) 216 33 36

dnevno od 17:00h do 19:00h

Dodatne ponude za savetovanje:

Stop Stalking

Albrechtstrasse 8

12165 Berlin

tel.: (030) 22 19 22 000

info@stop-stalking-berlin.de

**Zajedničko obustavljanje nasilja u parovima
Caritas Familienberatung Mitte**

Große Hamburger Str. 18

10115 Berlin

tel.: (030) 66 633 470

Familienberatung.mitte@caritas-berlin.de

**Savetovanje i zaštita za decu i njihovu
porodicu nakon nasilja**

Kind im Blick

Briesestraße 15

12053 Berlin

tel.: 0151 14 64 87 55

Gewaltschutzambulanz Charité

Birkenstraße 62, Hs. N

10559 Berlin

tel.: 030 – 450 570 270

Faks: 030 – 450 7 570 270

gewaltschutz-ambulanz@charite.de

www.gewaltschutz-ambulanz.charite.de

Centralno telefonsko prvo savetovanje u Berlinu

BIG HOTLINE

030.611 03 00

Bei häuslicher Gewalt · Hilfe für Frauen und ihre Kinder

je dostupno svakog dana – uključujući vikendom i praznicima – **08:00 do 23:00h**.
Prevoditeljice se uključuju prema potrebi.

Saradnice dežurne službe BIG savetuju žene, koje su doživele kućno nasilje, kao i ljude iz njihovog okruženja. Stručnjaci, koji na osnovu svoje profesionalne delatnosti imaju pitanja o kućnom nasilju, mogu takođe da se obrate dežurnoj službi BIG. Saradnice dežurne službe BIG nude npr. intervencije kod kriza, posreduju smeštaje za zaštitu i druge institucije za pomoć. Pored toga pružaju informacije o policijskim i pravnim mogućnostima. Dopunska ponuda je mobilna intervencija: ako telefonsko savetovanje nije dovoljno, saradnica može da savetuje i na licu mesta.

Dežurna služba BIG deluje u uskoj saradnji sa savetovalištim i službama za intervenciju: Frauentreffpunkt, Frauenraum, Tara, Bora und Interkulturelle Initiative

**Kućno nasilje nije privatna stvar!
Potražite pomoć za sebe i svoju decu!**

030.611 03 00